

Україні під кримінально-правовою охороною, окремі прояви булінгу можуть підпадати під ст. 127 КК України і кваліфікуватись як катування. Тому, вважаємо необхідним знизити вік кримінальної відповідальності до 14 років суб'єкта злочину щодо ст.127 КК України. Адже, закріплення такої відповідальності у КК України могло б стати одним із засобів запобігання та протидії катуванню, а також і булінгу, оскільки у 14 років особа, яка вчиняє дії, які утворюють об'єктивну сторону катування, зокрема нанесення побоїв, мучення або інші насильницькі дії; що спричиняє наслідки у вигляді заподіяння сильного фізичного болю або фізичного чи морального страждання, цілком усвідомлює суспільну небезпечність свого діяння та наслідків.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Український інститут дослідження екстремізму. Дослідження «Стоп шкільний терор. Профілактика та протидія булінгу»: URL: <http://uire.org.ua/wpcontent/uploads/2017/11/Doslidzhennya-buling.pdf>.
3. Король А. Причини та наслідки дослідження явища булінгу. Відновне правосуддя в Україні. 2009. № 1–2. С. 12–17.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. – К. : Юрінком Інтер, 2018. – 1064 с.

Левчук Роман Володимирович,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри
кримінального права Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук ***Симоненко Н. О.***

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ДИТИНИ ВІД НАСИЛЬСТВА

Насильство щодо дітей не обмежуються певною політичною чи економічною системою. Цій проблемі пріоритетну увагу приділяє вся світова спільнота. Хоча проблеми насильства щодо дітей сьогодні прикро вражає, проте жорстокість та насильство у поводженні з дітьми стає дедалі

актуальнішим в усьому світі. Європейські держави протягом багатьох років відпрацьовуючи шляхи подолання насильництва щодо дітей, мають як вдалі програми, так і такі, що не принесли відчутного результату [3].

Генеральна Асамблея ООН у 1989 року прийняла Конвенцію про права дитини, яка базується на ідеї розуміння місця дітей у суспільстві не як майбутніх дорослих, а як рівноправних учасників суспільного життя.

Ратифікувавши Конвенцію ООН про права дитини, Україна взяла на себе зобов'язання керуватися дотриманням принципу «найкращих інтересів дитини» щодо реалізації державної політики у цій сфері. Як закріплено в ст. 3 Конвенції, «в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що опікуються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини».

Принцип забезпечення найкращих інтересів дитини у Декларації прав дитини визначається як забезпечення дитині, через закони та за допомогою інших засобів, спеціального захисту та надання можливостей і сприятливих умов, що дозволяти б дитині розвиватися фізично, розумово, морально, духовно та соціально здоровим в умовах свободи та гідності. Так, держава зобов'язується забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов'язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які несуть відповідальність за неї за законом, і для цього повинна вживати всіх відповідних законодавчих та адміністративних заходів.

Україна взяла зобов'язання, відповідно до частини 1 статті Конвенції, вжити всіх необхідних законодавчих, адміністративних і просвітницьких заходів щодо захисту дітей від насильства у всіх його проявах, образ, зловживань, недбалого піклування або його відсутності. Вихідною ідеєю законодавчого забезпечення прав дітей в Україні є принцип «усі діти рівні у своїх правах незалежно від походження», що закріплено статтею 52 Конституції України [1].

На підставі положень Конституції України і Конвенції ООН про права дитини 26 квітня 2001 року в Україні був прийнятий Закон «Про охорону дитинства», який визначає охорону дитинства стратегічним загальнонаціональним пріоритетом і з метою забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я,

освіту, соціальний захист та всебічний розвиток встановлює основні засади державної політики у цій сфері [3].

Жорстоке ставлення щодо дитини часто включає фізичне насильство, інцест і сексуальне насильство, а також психологічно негативне звернення, що може мати на увазі, наприклад, ігнорування дитини або залучення до насильства між батьками чи іншими членами сім'ї. Постраждалою дитиною визнається не лише та, яка зазнала домашнього насильства, а й свідок (очевидець) такого насильства. Жорстоке ставлення до дитини і нехтування її інтересами можуть мати різні види і форми, але їх наслідками завжди є серйозний збиток для здоров'я, розвитку і соціалізації дитини, нерідко й загроза її життю чи навіть є причиною смерті.

Психологічне (емоційне) насильство – це постійні або періодичні словесні образи, погрози від батьків, опікунів, учителів, вихователів, приниження людської гідності, звинувачення в тому, в чому дитина невинна, демонстрація ворожості, нелюбові. До цього виду насильства належить також постійна брехня, обман дитини (внаслідок чого вона втрачає довіру до дорослого), а також ситуації, коли вимоги до дитини не відповідають її віковим можливостям.

Діти, що зазнали різного роду насильства, самі стають агресивними, що найчастіше виливається на більш слабких: молодших за віком дітей або на тварин. Часто їхня агресивність виявляється в грі, а спалахи їхнього гніву не мають видимої причини. Деякі з них, навпаки, надмірно пасивні, не можуть себе захистити. І в тому, і в іншому випадку порушується контакт, спілкування з однолітками. У занедбаних, емоційно депривованих дітей прагнення будь-яким шляхом привернути до себе увагу іноді виявляється у вигляді зухвалої, ексцентричної поведінки [4].

З огляду на особливості правової системи Україна вважаємо за необхідне запровадити позитивні заходи європейських країн у сфері захисту дітей від насильства у нашій країні. Зокрема, широко розповсюджені такі спеціальні заходи протидії насильства в сім'ї, що призначаються судом; обмеження контактів із дітьми; заборона наближення до потерпілих осіб, зустрічі з ними і намагання контактування з ними.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 року № 2229-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>.

3. Конвенція про права дитини (20 листопада 1989 року), редакція зі змінами схваленими резолюцією. № 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року.

4. Питання «Міжнародне та національне законодавство з питань забезпечення гендерної рівності» висвітлено в посібнику «Жінки. Мир. Безпека: Інформаційно-навчальний посібник з гендерних аспектів конфліктів для фахівців соціальної сфери» / Колектив авторів. Київ, 2017. 172 с. URL: <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/386411?download=true>.

5. Насильству немає виправдання : добірка матеріалів на допомогу протидії насиллю / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Т. І. Касьяненко, Ж. П. Швачко Суми, 2017. 33 с.

Лубенець Ірина Григорівна,
провідний науковий співробітник
лабораторії кримінологічних досліджень
та проблем запобігання злочинності
Державного науково-дослідного
інституту МВС України, кандидат
юридичних наук

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО ЩОДО ДІТЕЙ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ: СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ, ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ

Незважаючи на значну кількість нормативно-правих актів та систему заходів запобігання, сучасні протиправні діяння стосовно дітей належать до глобальних викликів сьогодення. Найбільш резонансними злочинами є злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості дитини, які розповсюджені в усьому світі. Дитячий фонд ООН ЮНІСЕФ відзначає: щороку у світі близько 150 мільйонів дівчат і 73 мільйони хлопчиків у віці до 18 років піддавалися сексуальному насильству та сексуальній експлуатації [1, с. 103].

Україна нажал не є винятком. Офіс Президента спільно з Міжнародним союзом електрозв'язку провели дослідження, в яких було опитано понад 5 тис. дітей до 18 років і близько